

Izaja vsak dan ob 3^h pop.
razen nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina:

za Ljubljano . . . Din 10[—]
po pošti . . . . . 12[—]
za inozemstvo . . . . . 22[—]

Oglasi po tarifu.

LJUDSKI DNEVNIK

Glasi Narodne Ljudske Stranke.

Ne frankiranih pisem

ne sprejemamo. — Pismenit
vprašanjem je treba priložiti
znamko za odgovor.

Poštno čekovni račun št. 13235.

Uredništvo: Breg, 12. II. nadstr.
Telefon št. 119.

Uprava: Sodna ulica št. 5.
Telefon št. 423.

SLS IN AVTONOMIJA.

Bojni blic SLS v sedanjem volivnem metežu je avtonomija Slovenije. Ta zahteva od strani SLS pa je zvonjenje po toči, ker je baš Slov. Lj. str. avtonomijo pripravila.

Po prevratu je imela SLS v Sloveniji vso moč, ker je imela večino v začasni vladi. Takrat je imela priliko pripraviti vse, da dobi Slovenija avtonomijo.

Dr. Korošec je bil po razsulu v Parizu, kjer so se gradile nove države in njih oblike. Imel je torej priliko zahtevati za Slovenijo avtonomijo.

Dr. Korošec pa, kakor se vidi, ni ali ničesar storil, ali pa ni imel nobenega vpliva.

Kako neinformiran se je vrnil iz Pariza, kaže dejstvo, da je na postaji v Radovljici, kjer se je ustavil za kratek čas, interpeliran o mejah bodoče Slovenije, povedal, da bo šlo glede Gorice (mesta) trda, da pa na severu dobimo meje, kakršne si sami želimo. Kako se je to obistnilo, vemo danes.

V »Narodnem veču« v Zagrebu kot najvišjem činitelju je imela za Slovenijo SLS večino in s tem priliko in tudi dolžnost, da zahteva — če je bilo res kaj na tem — za Slovenijo avtonomijo. Če bi se njeni želji ne ugodilo, bi lahko odklonila podpis vsake pogodbe, ki ne bi vsebovala avtonomije. V Zagrebu sta sedela takrat trainirana velika politika profesorja Cankar in Puntar. Zakaj nista sklenila nobene pogodbe v prid avtonomije?

Za avtonomijo se niso brigali, pač pa so dovolili razpust deželne odbora. Ko so bili na vladi, so iz Belgrada odpravljali razna poverjenstva in centralizirali njihove funkcije. Sploh se je vsa centralizacija mogla izvršiti le v soglasju z SLS.

Seveda takrat so imeli v Sloveniji vso moč in se jim ni niti sanjalo, da jo bodo kdaj izgubili, zato tudi avtonomije niso potrebovali.

Sploh je bila SLS v Sloveniji opetovano na vladi in tudi v centralni vladi sta sedela ministra dr. Korošec in Gostinčar. Kaj sta storila ta dva moža za avtonomijo? Nič, — saj sta bila zadovoljna, da sta sedela na ministrskih stolčkih. Če bi bilo SLS res kaj do avtonomije, bi takrat pred vstopom dr. Korošca in Gostinčarja v ministristvo stavila za pogoj priznanje avtonomije. Zakaj SLS tega ni storila? Kolikorkrat je bila na vladi, nikdar ni pri vstopu v vlado stavila kakega pogoja za izvedbo avtonomije. Dejstvo je, da so klerikalei šele takrat, ko so izubili vso moč in so bili iztisnjeni iz vlade ter stopili v opozicijo, prišli na misel avtonomije, ki so jo baš oni pripravili. Avtonomija je danes za voditelje SLS edini »šlager«, od katerega še upajo, da jih spravi do popolne moči v Sloveniji in samo zato so danes SLSarji avtonomisti. Za avtonomijo v korist naroda jim ni, gre samo za strankarske koristi.

Izpraznitev Baroša in Delte.

Belgrad, 12. marca (Izv.) Včeraj dopoldne je došel v Belgrad predsednik naše delegacije v Opatiji dr. Ribač. Z njim je došel tudi tajnik Milovanović. Jutri se vrne v Opatijo, nakar bo seja paritetne komisije. Tudi predsednik italijanske delegacije senator Quartieri je predvčerajšnjim odpotoval, da prejme navodila glede vprašanja evakuacije Baroša in Delte. Quartieri se vrne v Opatijo v četrtek.

Belgrad, 12. marca (Izv.) Včeraj dopoldne od 11. do 1. je bila v predsedništvu vlade konferenca posvetovalne komisije. Konferenci so prisostvovali dr. Laginja, admiral Prica, dr. Angjelinovič, Ružič in dr. Ribač.

Dr. Ribač je poročal o delovanju paritetne komisije v Opatiji ter o pogajanjih z Italijo glede evakuacije Baroša in Delte. Naša vlada bo izdala naši delegaciji potrebna navodila glede evakuacije. Eno izmed glavnih vprašanj pri izvršitvi evakuacije je vzpostavitev normalnega prometa in gospodarskih odnošajev. Danes bo dr. Ribač posetil min. predsednika Pašiča, kateremu bo poročal o cell zadevi. Danes se pričakuje tudi povratek zunanjega ministra dr. Ninčiča, ki je na agitaciji v svojem volivnem okraju. Po njegovem prihodu se bo zopet vršila seja posvetovalne komisije.

Turški protipredlogi in zahteve.

Angora, 11. marca (Izv.) Sprememba nota k turškim protipredlogom se v začetku ozira na dogodke v Lausanni in pravi, da bi bila mirovna pogodba podpisana, ako bi se bil priznal kratki rok, ki ga je zahtevala Turčija. Prosi, da aliiiranci čimprej odgovorijo, zahteva, da aliiiranci takoj po podpisu mirovne pogodbe vrnejo Turčiji vse orožje in vojne ladje, ki so jih pridržali.

Carigrad, 11. marca (Izv.) Po turških protipredlogih obstojajo glavne izpremembe lausannskega mirovnega načrta v tem, da morajo zavez-

niki izprazniti vsa zasedena turška ozemlja, ko ratificira narodna skupščina mirovno pogodbo. Turki predlagajo Marico za mejo napram Grški ter zahtevajo suvereniteto nad Castellorizziem in malimi otoki ob Tenedu, kakor tudi otok Ada Kale na Donavi. Glede Iraka predlagajo, naj se meje določijo sporazumno z Anlijo tekom enega leta. Nadalje zahtevajo Turki, naj se v mir. pogodbo vstavi določba, po kateri se Turška oprošča vseh obveznosti glede turškega posejila, ki je zajamčeno z oddajo Egipta in davki otoka Cipra.

Novi reparacijski načrti.

Francoski reparacijski načrt.

Pariz, 11. marca (Izv.) Tednik »L'Europe nouvelle« objavlja Milletova poročila o novem francoskem načrtu. Kot reparacijsko dajatev se priporoča, da se enkrat za vselej ugotovi višina nemških naddajatev in za plačilo letih naj se poseže po gospodarskih in vojaških sankcijah. Kakor se sodi, bo ustanovljenih 30 do 35 letnih dajatev po 2 milijona in pol zlatih mark. Gotovo je, da bo Francija zahtevala samo povrnitev svojih reparacijskih stroškov in da bo Anglija zahtevala samo tiste zneske, ki jih ima plačati Ameriki. Povrhu bi prišle še terjatve Belgije, Italije in drugih upnikov. Ako bo zahtevala Amerika plačilo, potem se mora francoska terjatev zvišati. Kot druga točka se imenuje permanentni statut levega renskega brega. Postaviti se misli stalna kontrola ozemlja na levem renskem bregu, da se preprečijo vojaške priprave Nemčije. Politična ločitev Porenja od Nemčije se ne želi. Za rešitev saarskega vprašanja se priporoča takojšnja pripojitev saarskega ozemlja k porenski Nemčiji, Francozi pa naj imajo stalne zasedbene pravice v saarskih jamah. Načrt je iz krogov, ki od Elysée niso daleč.

Nemški reparacijski načrti se izdelujejo.

Berlin, 11. marca (Izv.) Državni kancelar dr. Cuno izdeluje nov repa-

racijski program, in sicer na željo angleških krogov. Govori se tudi o intervenciji odličnega evropskega državnika in pri tem se v prvi vrsti imenuje češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš.

Belgijska zasedba plavža.

Hamborn, 11. marca (Izv.) Davi je zasedla stotnija Belgičev vse dohode k plavžu Avgusta Thyssena.

Umori Francozov. Stroge francoske odredbe.

Düsseldorf, 11. marca (Izv.) Snoči so našli na cesti med Buerom in Recklinghausnu trupli nekega francoskega poročnika in železniškega uradnika, ki je bil v Bueru za postajenačelnika. Oba sta bila ustreljena. Francozi so zaprli kot talce župana in policijskega načelnika v Bueru ter dva ugledna meščana. Odredili so tudi, da se morajo zapreti vse kavarne in kinematografi in da ne sme biti nihče po 7. zvečer na cesti.

Marokanci ustrelili nemškega delavca.

Berlin, 11. marca (Izv.) »B. Z. a. M.« ima poročilo iz Frankfurta, da so predsnočjim Marokanci pri Schwannheimskem mostu pri Höchstu ustrelili 23-letnega delavca Merza, ko je šel tam domov.

ROVARJENJE MAŽARSKIH FASISTOV.

Belgrad, 12. marca (Izv.) Po poročilih iz Mažarske, je odpotoval vodja mažarskih fašistov Stefan Friedrich v Rim, kjer se sestane z min. predsednikom Mussolinijem. Kakor se doznava, bo odpotoval iz Italije v Angoro in Carigrad, kjer

se bo sestal s Kemal pašo, Huseinom, Boškovičem in Mehovičem. Kakor se doznava, je namen njegovega potovanja, priprava napadov na našo državo spomladi. Ž njim sta odpotovala tudi dva kemalistična poslanca, ki sta se mudila na Mažarskem radi nabave vojnega materijala.

NOTRANJEPOLITIČNI RAZVOJ V NEMČIJI.

Poslednje vesti iz Nemčije poročajo, da kaže takozvana enotna nemška fronta čimdalje več trhlobe kot posledico fanatične agitacije nacionalne reakcije, ki nadaljuje s ščuvanjem proti socialističnim strankam in sedanji vladi. Cunovi vladi očitajo nacionalisti slabost in neodločnost v odporu proti Franciji. Notranjepolitične razmere v Nemčiji postajajo z vsakim dnem bolj napete. Napetost je dosegla že tako stopnjo, da je prišlo že do nasilnega nastopanja šovinističnih teroristov proti socialistom.

Prvega tega meseca so monakovski narodni socialisti, ki stojijo pod Hitlerjevimi vodstvom, napadli poslopje socialno-demokratskega dnevnika »Münchener Post«, iztaknili železna vrata in razbili bi tiskarniško opravo in stavske stroje, da ni še pravočasno prispela policija, ki je aretirala napadalce. Leti so na potu v zapor prepevali velenemško himno »Die Wacht am Rhein«. Tudi v Berlinu in drugod so pogostoma na vrsti spopadi med nacionalisti in socialisti, posebno ob priliki javnih shodov.

Kako daleč gre ščuvanje nemških nacionalistov, kaže nedavni govor voditelja nemških monarhistov grofa Westarpa, ki je napadel vlado, češ, da ne izvaja učinkovitih represalij proti Francozom in Belgičjem v Nemčiji. Proglašal je, da se ne sme nemška vlada pogajati s Francijo in Belgijo za nikako ceno, dokler Francozi in Belgičji ne zapuste poleg Poruhrja tudi vsega zasedenega Porenja.

Grof Westarp torej zameri Cunovi vladi, da ni privedla Nemčije zopet v vojno stanje s Francijo in Belgijo s tem, da bi popolnoma pretrgala vse diplomatske stike s tema dvema državama. Obenem pa je pozival vlado, naj opre svoj odpor na široke vrste nemškega ljudstva in razžene državni zbor. Pod širokimi vrstami nemškega ljudstva razume grof Westarp seveda nezakonite organizacije reakcije, Orgeše in hakenkreuzlerje.

Berlinski tisk živahno komentira izzivalni govor grofa Westarpa. Socialno-demokratsko glasilo »Vorwärts« je pisalo, da je grof Westarp naravnost pozival na državni prevrat s pomočjo tajnih monarhističnih organizacij. »Vossische Zeitung« pa piše, da bi imela politika grofa Westarpa za posledico najtežjo katastrofo Nemčije. Razmerje med svetovnimi silami ni tako, da bi mogla Nemčija stremeti za »zmagovitim mirom«.

Da je notranjepolitična situacija za Nemčijo v resnici zelo resna, dokazuje tudi opomin in poziv, ki ga je naslovil na voditelje nemških nacionalistov in socialnih demokratov minister za zunanje posle Rosenberg, in v katerih pozivlja omenjene voditelje, da naj se izogibljejo vsega, kar bi moglo privedi do notranjih nemirov.

Medtem ko tako raste notranji razpor v nemškem taboru, razpravlja francosko in belgijsko časopisje o zanimivem vprašanju, ali naj Francija in Belgija skleneta separatni mir z Nemčijo, seveda šele

Skrinjica ljudske stranke (NLS) za Kranjsko je tretja — 3.

potem, ko bo ruhrska okupacija uspešno potekla in bo reparacijsko vprašanje urejeno. Pozornost v tem oziru je zbudil članek v pariškem listu »Echo de Paris«, v katerem svetuje Pertinax h gospodarskemu sporazumu med Francijo in Belgijo na eni in nemškimi industrijalci na drugi strani. Članek izjavlja, da je treba najti sistem, po katerem bi Poruhrje delalo v prospehi obnovitve Francije in Belgije. S to pogodbo bi najbrže soglašala tudi Italija, medtem ko bi Anglija soglašala šele pozneje, tako, da bi bila deležna dobrot, ki bi izhajale iz te pogodbe, v pogajanju pa bi se ne vtikala.

Zdi se, da so pogajanja o ureditvi ruhrskega konflikta že na obzoru. »Echo de Paris« je v ozki zvezi s francosko vlado, vsled česar postaja misel separatnega miru med Francijo, Belgijo in Nemčijo velikega pomena.

ZOPET NAPAD NA TISKARNO.

Novi Sad, 12. marca. (Izv.) V soboto so ob 11 uri zvečer vrgli neznani zlikovci bombo v tiskarno »Deutsches Volksblatt«. Bomba, ki je bila vržena skozi okno, je eksplodirala in povzročila ogromno škodo. Poslopje je na več mestih poškodovano. Eksplozija je bila tako močna, da so na mnogih sosednih hišah popokale šipe. Vest o tem napadu je izzvala po vsem Novem Sadu veliko ogorčenje. Sodi se, da je napad delo Orjune. Vsekakor bo ta dogodek vplival na stališče narodnih manjšin pri volitvah.

PAŠIČ BOLAN?

Belgrad, 12. marca. (Izv.) Predsnočnim se je vrnil min. predsednik Pašič iz Banjaluke, kjer je bil na agitaciji. Po programu bi imel Pašič odpotovati iz Banjaluke v Slovenijo. Ker se pa zdravstveno ni počutil najboljšje je opustil svojo pot v Ljubljano. Včeraj Pašič ni prišel v svoj kabinet, ker je lahko obolel. Misli se, da bo nekoliko dni moral ostati v postelji.

KRALJICA MARIJA MED SIROTAMI

Belgrad, 12. marca. (Izv.) Včeraj je kraljica Marija posetila v spremstvu dvorne dame Hadričeve sirotišnico, so deklice priredile ob tej priliki koncert. Deklice v sirotišnici so poklonile kraljici šopek cvetja ter jo sprejele z navdušenimi ovacijami. Kraljica je ostala dalje časa v sirotišnici ter se nato vrnila na dvor.

AKCIJA BOLGARSKIH KOMITAŠEV.

NIŠ, 11. marca. (Izv.) Včeraj so v Nišu prijeli nekega boljševiškega agenta, ki so ga takoj izgnali v Bolgarsko. Njegov prihod je bil v zvezi z izvedbo organizacije komunistov. Pri njem so našli važne dokumente. Po zanesljivih vesteh se opaža na meji sumljivo gibanje. V Bolgarski se je pričela proti nam živahna agitacija komunistov in odbora »makedonstvujočih«, ki zbira neprestano okoli sebe sumljive tipe in jih pošilja v južno Srbijo radi propa-

gande in povzročanja neredov. Med prebivalstvom južne Srbije, ki je neposredno izpostavljeno napadom bolgarskih komitašev, vlada veliko razburjenje. Oblasti so ukrenile potrebno za preprečanje novih upadov bolgarskih tolp.

OSEMURNI DELAVNIK V ITALIJI.

Rim, 11. marca. (Izv.) Ministrski svet je sklenil, da st pi zakon o 8 urnem delavniku 21. aprila v veljavo.

DO ZMAGE!

(Naši shodi.)

Naši nedeljski shodi so vsepovsod pakazali, kako globoko je pogrnala misel naše stranke svoje korenine v narodovo dušo. Našega načelnika imajo ljudje prav dobro v spominu, ker njegovih del ni mogel narodu nihče prikriti. V njem vidi jo kralja Matjaža, ki je zopet vstal in se vrnil svojemu narodu, da ga popelje k boljši, srečnejši bodočnosti. V našem ljudstvu živi tole pričanje, ki smo ga čuli vsepovsod: Jugoslavija so vile, ki imajo tri roglje. Eden je Pašič, drugi je Rađić in tretji je Šusteršič. Dokler ti trije ne sedejo k mizi in se pobotajo, ne bo miru in zadovoljnosti. — Priredili smo med Kostanjevico in Brežicami poleg vrste malih sestankov dva javna shoda.

Naš shod v sv. Križu je izvolil za predsednika spoštovanega našega pristaša g. Fischerja soglasno. Naš kandidat g. Škerbec je razvil svoj program. Pozivljal je, naj se nihče ne vdaja ne hujskanju in ne obljubam, od poslancev pa naj zahteva obračuna. Vsak je dovolj odrasel, da sam ve, kam bo vrgel krogeljico. Stranka, ki volivce sili in terorizira, se je sama obsodila na smrt. Ne poziva, da kdo voli NLS, zahteva pa da govori vsak svobodno. Avtonomiji je razgrnil sliko pravo sliko. Sviri ljudi, naj se ne vdajajo obljubam o zlatih gradovih, in jih vprašaje, kako si predstavljajo avtonomijo, pa kaj potem, če je ne dobe. Marsikdo se je tedaj popraskal za ušesi. Zakaj pravega jim niso nikoli povedali. — Domači g. kaplan je kaj pridno delal medklice, ki jim je pa g. Škerbec ostal kos. Na vprašanja, odkod ima dr. Šusteršič denar, je povedal, da so »Slovenčeva« obrekovanja nesramna laž, ker je denar ves od naših somišljenikov. V zahvalo pa je g. Škrbec polipal SLS po neki jako občutljivi žilici, nakar je nastalo veliko smeha. Pogovor je napeljal na Koroščeve avtomobite, njegovo belgrajsko vladovanje in njegovo »avtonomijo«, pa tudi na dr. Brejca. Nastopil je tudi domači g. župnik, ki je bil pa zelo razburjen. G. župnik menda še zdaj ni spregledal SLS in je v svojem idealizmu pozival naj nihče ne cepi enotne fronte za slovenske pravice, nakar je nastal velikanski hrup. Ko so nas vprašali, kdo izmed duhovnov gre z nami, je zaklical g. kaplan, da škof ni naš. Med huron-

skim smehom ga je neki kmet zavrnil, da je škof — komunist. Ko je g. kaplan še zaklical, da bodo vsi volili SLS, je nastal zopet smeh in krkljanje. Zivahno so se volitei razdelili.

Naš shod na Malencah pri Brežicah je prav tako dokazal, da naših mož kljub vsemu hujskanju in blatenju o 1917 dalje niso mogli pri ljudstvu

spraviti ob dober glas. G. Škrbcu so ploskali navdušeno, ker jim je govoril iz srca. Pristaši vseh strank so bili zbrani in vsi so odobraval njegova izvajanja. Zaklical jim je: »Volite, kamor hočete. Moja je tretja!« Može so mu stiskali roke in mu namigavali, da »tretja le ne bo prazna«, kljub vsem pobožnim željam SLS.

Politične vesti.

+ Slovenčevi protest so še bolj imenitni kot Pavlihova trobenta, v kateri je glas pozimi zmrznil, spomladi pa se je stajal in prišel iz trobente. »Slovenčevi« protesti so zmrznili že leta 1917, ko je bila res izredno huda zima in so se stajali šele spomladi 1923. Dr. Šusteršič pripoveduje v svoji brošuri, da je početkom 1. 1917. na željo vlade poslal ministru grofu Czerininu patriotsko izjavo, ki je bila namenjena za Wilsona. »Slobodna Tribuna« g. Trumbića je te dni naredila reklamo, da je te dni objavila avtograf dotičnega pisma. To pismo je bilo že začetkom 1917 objavljeno v vseh listih, tudi v »Slovincu«. Pa kakor rečeno, je radi prehude zime (brez dvoma že pripravljajoč) protest takrat zmrznil, zato pa se tem objestnejše šopiri v včerajšnjem »Slovincu«. Disonanca te muzike je žal tako groza, da mora vsakomur slabo prihajati in si mora tiščati ušesa in celo nos, kar je nekoliko komplicirano. Radovedni smo, kaj se staja drugi protest proti dr. Koroščevem vel patriotskemu pismu, ki ga je izročil grofu Klam-Martiniću, ministrskemu predsedniku cesarja Karla, pismo, ki je v habsburškem patriotizmu najmanj za 500% prekašalo Šusteršičevo in v katerem je dr. Korošec trdil, da za Habsburg ves slovenski narod z veseljem da zadnjo srago svoje krvi, poleg drugih lepih reči. To bo šele muzika, kadar se ta protest staja — in lepa bo njegova vonjava. Izsledili pa smo pri »Slovenčevih« še en protest, ki je bil zmrznil v tisti hudi zimi. »Katoliška tiskarna« je namreč tiskala in razširjala v tej hudi zimi, in sicer že o Božiču 1916 lično, črno-rumeno knjižico z 84 stranmi pod naslovom »Veliki cesar«, z lepimi slikami in natančnim popisom nekdanjega cesarja Franca Josipa od trenutka rojstva pa do smrti. Nič zato! Knjižica iz Jugosl. tiskarne doslovno takole: »Živijo cesar Karel s cesarico Cito, živio cesarjevič, živio Habsburg in starodavna naša domovina Avstrija! Slovenec je vaš na veke«. Kaj bo, kaj bo, ko ta protest vdari na dan! To je bilo seveda še ob času, ko so gospodje v Katoliški tiskarni mislili, da bo Nemčija zmagala. Komaj pa so pričeli o tem dvomiti, že jih je pričelo nekaj »viti«, a se je kljub temu povzpeli prošt Kalan še poleti 1918 na obnem zboru »Katoliškega tiskovnega društva« do velepatriotskih glasov, ki so tiskani v koledarju KTD za leto 1919. To je bilo seveda po leti, ko protest ni mogel zmrzniti. Ko pa je cesar padel, so pokazali prav tisto plemenito oslovsko

lastnost napram mrtvemu levu in so brcali kar na vse štiri kraje obonem. Ko je pa celo cesar Karel umrl, so kot patentirani kristjani pljuvali na njegov grob in prepustili »brezvercem«, kakor »Slovenskemu Narodu«, »Jutru« itd., da so spodobno in prijetno pisali o mrtvecu. To le mimogrede. Je pa še nekaj klerikalnih protestov, ki so se nekam pogubili. A za danes naj bo zadosti tega materijala.

+ Čut stanovske odgovornosti in dolžnosti se je zbudil pri »Slovenčevih« gospodih, ko so čitali naš sobotni zgodovanski podlistek. »Skofje in politika« in v njem temeljito zgodovino svojega lista. — sicer malo pozno, a vendar bi bilo silno razveseljivo, če bi bilo le res. — Da, ko bi bilo res! — A žal, da opazujejo ti gospodje pomanjkanje tega čuta samo pri drugih, pri sebi pa, kjer vlada v tem oziru grozovit tohu vabohu, tega ne opazijo. Nerazumljivo nam je, da se ta čut ri njih nikakor ne more razviti. Poskusili smo že vse mogoče, da bi se ta čut pri njih vzbudil. Klicali smo jim v spomin osmo božjo zapoved, ki velja za cel svet, torej tudi za »Slovenčevega« urednika, čeprav je duhovnik, in za gospode funkcionarje pri »Kat tiskovnem društvu«, čeprav so vsi duhovniki, in slednjič tudi za pokrovitelja tega društva, čeprav je škof... Želje ga čuta ni in ga ni! Fabricirajo se dan na dan laži in obrekovanja, vse na rovaš ubogega pokrovitelja! — Sicer bi morali pa gospodje, če so kdaj dobili kak pojmo zgodovini, vedeti, da se zgodovinska resnica s svojo železno logiko ne ustavi pred nobeno osebnostjo!

+ Lažnjivci iz katoliške tiskarne. »Slovenec« piše: »Sramežljivo priznanje. Na naš dokaz, da Šusteršič ljudi podkupuje, da bi ga volili in na njegovi listi kandidirali, je »L. D.« najprej odgovoril, da lažemo. Ko smo pa navedli izmed mnogih slučaj g. Luskovca, se je tudi Šusteršiču vest nekoliko zbudila. Zato je svojega agitatorja Jožefa Breskvarja pripravil do tega, da daje 10. t. m. v »L. D.« nekaka »pojasnila«. Prva laž je, da je »Slovenec« kaj dokazal. Ravno nasprotno — bil je postavljen na laž in je sedaj kot vsi lažnjivci, povrh še nesramen. Druga podla laž je, da dr. Šusteršič ljudi podkupuje. Dokazite en sam slučaj! Tretja laž je, da dr. Šusteršič svojega agitatorja Jožeta Breskvarja pripravil do tega, da je dal pojasnila. Ugotavljamo,

Hans Dominik:

22

OBLAST TREH.

Roman iz leta 1955.

(Dalje.)

Dr. Glosin je izrekel te besede z čudno ostrim naglasom. Zamorka je takoj odstonila in je sledila doktorju in njegovi spremljevalki na dvorišče.

Jane se je počutila po težkem troljenju zadnjih dni skoro popolnoma olajšano. Ali je bil to doktorjev vpliv, ali izpremenjena okolica — začela je zopet zaupno gledati v bodočnost. V mirnih urah premišljevanja je že preje večkrat računala z možnostjo, da jo mati, ki je vedno bolehal, lahko kmalu pusti samo na tem svetu. Sedaj se je bilo zgodilo in skušala se je spraviti z neizpremenljivim.

Tako je stopila roko v roki z dr. Glosinom v svoj novi dom. Doktor jo je spremil v sprejemno sobo in je potem mignil Abigail, naj ji pokaže njene prostore. Mlad deček mešane

krvi je znosil tjakaj iz letala njene kovčke. Perilo, obleko in ostale potrebnščine za vsakdanje življenje.

Jane se je vsedla na stol poleg okna in se zatopila v pokrajino, na katero je že legal mrak. Njene misli so se nahajale pri Silvestru.

Vest o dogodku v Sing-Singu je predrla seveda tudi v tiho hišico obeh žensk v Trentonu in je obe do skrajnosti prestrašila. Pač sta čitali, da so ga rešili neznani pomagachi. Toda že dejstvo samo, da je zakrivil zločin veleizdaje in da je bil po vseh predpisih obsojen na smrt, že to je strašno vplivalo nanjo. Jane, kakor tudi njena mati sta bili popolnoma zbegani, dokler jih ni nekoliko potolažil star prijatelj pokojnega očeta. Joe Miller jih je takrat obiskal in ko jih je videl vse obupane, se je smejal.

„Skrb za Logg Sarja? ... Popolnoma nepotrebno! ... Tristo vragov, tukaj je nekaj udarilo vmes in popolnoma zmešalo načrte ogleduhom in ovaduhom. Sicer nimam nobenega pojma, kaj bi naj bilo, da je strašno učinkovalo. Na noben način se vam

ni treba bati za Logg Sarja. Menim, da bi se on sedaj lahko šel popolnoma mirno izprehajati celo po newyorških ulicah. Njegovi sovražniki bi se pri ponovnem napadu le še bolj blamirali.“

Te besede so potolažile Jane. Čudovitost vsega dogodka jo je presenetila. S tujo tajinstveno mogočno pomočjo je Silvester v zadnjem trenutku ušel smrti. Od takrat je upala na njegov povratek v trdnem zaupanju, da bo pomoč, ki ga je rešila prvič, obranila tudi pred vsemi nadaljnjimi napadi.

Klepetava Abigail jo je zmotila v njenem razmišljanju. Katero obleko da bo lady oblekla. Če se ne bo za večerjo nič nakitila. Gospod doktor da ljubi nakičene ženske pri večerji. Morda bi ji celo ...

Usta starke so se zopet raztegnile do ušes. Toda Jane tega ni opazila. Le počasi so se vračale njene misli k sedanjosti.

Kaj da naj obleče? ... Priprosta črna obleka, v kateri se je nahajala, bo prava ... Nakit na dan pogreba svoje matere ... Naročila je Abigail

naj pospravi garderobo po omarah, nakar je zapustila sobo in odšla v spodnje prostore.

Abigail je pričela z delom, ki ji je bilo zaukazano. Kos za kosom je jemala iz kovčkov. Pri tem pa je mrmrala predse:

„Hoho, golobičica ... jako priprosta, preskromna. Nič baržuna, nič svile. Tako priprosto ... to ravno ni po ukusu mistra doktorja ... On ljubi fine dame ... rumeno, rdečo svilo. Nobenih črnih oblačil ...“

Pričela je vlagati perilo v predale in nadaljevala je svoj samogovor:

„Se boš morala izpremeniti, golobičica! Se bile udi še druge tukaj pred teboj. So se tudi morale. So storiš vse, kar je hotel mister doktor, če jih je mister doktor pogledal ... pogledal z velikimi, žarečimi svojimi očmi.“

Njene besede so se izgubile v hihitanju, ko je vlagala zadnje kose v predale.

Jane je stonila v obednico. Mladi mešanec je serviral. Dr. Glosin je čakal, da je zapustil sobo in šele nato je začel razgovor.

da je prišel g. Breskvar v naše uredništvo, ne da bi ga kdo pozval, in nam prinesel dotično izjavo, ki je vrsticah tri nesramne laži. Sramota, da je lastnik »Slovenca« katoliško tiskovno društvo, pokrovitelj tega društva pa g. knezoškof ljubljanski.

— **Pili bodo.** Na našo notico, da ga bodo unionski eseslarji pili v vsakem slučaju, pravi: „Priznamo po svoji človeški slabosti, da bomo pili, pa še dr. Susteršiča bomo zraven povabili, da bo svojo žalost doli poplaknil.“ — Priznanje njihovih človeških slabosti je bilo odveč, ker jih brez tega vsi dobro poznamo. Kar se pa tiče povabljenja, pa smo mnenja, da bi se dr. Susteršič za povabilo v taki „družbi“ lepo zahvalil.

Inozemske vesti.

***Skrito orožje in municija v Bratislavi.** Na neko zaupno prijavo, da se nahaja v poslopju bratislavskega kapitanata v kleti skrito orožje in municija, se je odločila mestna policija, da poslopje preišče. Našli sta se v istini dve strojnici, 7 navadnih pušk in 6 zabojev z 3000 patronami. Nadalje so našli še 45 ročnih granat. Sum leti na nekega višjega stražnika, ki se nahaja kljub temu, da je madžarski podanik, še vedno v svoji službi.

***Plačani delavski dopusti.** Poslanec Kondeika in drugi so vložili v češkoslovaškem državnem zboru iniciativni predlog, da se uvedejo za delavce delavski dopusti. Ta dopust naj obsega letno 6—12 dni toda le za stalne delavce. Med dopustom vleče naj delavec normalno plačo. Tudi se je vložil iniciativni predlog, tiče se odpovedane dobe in odpusta iz službe. Službeno razmerje se more razvezati le po prejšnji službeni odpovedi.

***Milijardna dražba na Dunaju.** Od 22. do 24. marca se bo vršila na Dunaju (Dorotheum) dražba, za katero se zanima ves svet. Prodajale se bodo prelepe rezbarije slavnih mojstrov, posebno iz 15. in 18. stoletja, razprodali bodo veliko zbirko umetnin iz nemškega, italijanskega in flamskega bronu, veliko zbirko keramičnih izdelkov in umetnin iz emajla. Zlasti se zanimajo interesi za kovinske izdelke iz 12. in 14. stoletja (povečini so to križi, keliki, kadilnice itd.). Kot dražbeni predmet je pripravljeno tudi 10 pergamentnih rokopisov iz 15. in 16. stoletja. Vsa starina se ceni na 3 milijarde avstrijskih kron (230.000 švic. frankov).

***Nemčija pospešuje svoje trgovsko brodoge na račun reparacij.** Londonska »Fortnightly Review« priobčeni zanimiv članek, v katerem izvaja med drugim: Nemško finančno ministrstvo nima nikdar denarja, kadar je treba poravnati reparacije. Znano pa je, kolike svote žrtvuje za povzdigo industrije, ki se s strahovito naglico dviga iz medvojne stagnacije in ogroža že celo Evropo s preplavo svojih cenenih izdelkov. Z očitno simpatijo jo

podpirata zlasti Holandija in Amerika. Dočim si morejo ostale države le polagoma zvišavati tonažo trgovskega brodoge, si Nemčija obnavlja s čudovito naglico svojo pomorsko silo. Finančno ministrstvo je dalo nič manj nego 30 milijard mark za povzdigo brodoge, a kolike so šele vsote za katere svet ne ve. Nemci so obnovili že preko 20 prekomorskih plovnih linij in nemško blago je že zopet našlo sigurne prekomorske trge za svojo razvito industrijo. Članek opozarja angleške industrije in trgovske kroge na ta dejstva in pravi med drugim, da imajo Nemci 80 krat več kemičnih tvornic in seveda tudi več kemičnih izdelkov nego Anglija.

***Mussolini — stričnik italijanskega kralja.** Mussolini bo odlikovan z redom Oznanenja, ki daje pravico do naslova »stričnik kralja«. Ustanova reda Oznanenja predpisuje, da mora odlikovanece dovršiti čin velikega nacionalnega pomena, n. pr. podpis mirovne pogodbe ali pogodbe o povečanju narodnega ozemlja. Mussolini bo zato odlikovan o priliki aneksije Dodekanaosa. Nenavadno je, ker ministrski predsednik še ne poseduje nobenega viteškega reda in bo zdaj okrašen z najvišjim odlikovanjem. Določeno je, da dobi Mussolini red še pred poroko princezinje Jolande, ker bo nastopil kot notar krone v svoji lastnosti ministrskega predsednika.

***Poljske vzhodne meje.** Poljsko časopisje prinaša naknadno poročilo, da je francoski ministrski predsednik Poincaré pripomnil v pismu na poljskega ministrskega predsednika Sikorskega, da je v interesu miru, da priznajo vzhodne poljske meje tudi Litvanci. V poslaniški konferenci je angleški delegat ugovarjal, da je avtonomija vshodne Galicije po poljskem načrtu precej omejena. Poslaniška konferenca bo najbrže zahtevala gotove pogoje za razširjenje vshodnogališke avtonomije, preden bo pripoznala poljske meje. Na te meje bo vplivala tudi ruska pogodba, kakor so predlagali zastopniki Francije.

***Kardinal Dubois — nadškofo v Upsali.** Kardinal Dubois, nadškofo v Parizu, odgovarja na poslanico švedskih škofov, ki protestira proti zasedbi Poruhija, s sledečim pismom nadškofo v Upsali, kjer pravi dobesedno: „Zahtevamo samo to, kar nam pripada. Ponovno so bili naslovljeni prizivi na dobro voljo dolžnika zaman. Ako se je francoska vlada čutila primorano, ko so bili primanjkljaji ugotovljeni uradno in na podlagi dejstev, poseči po zakonitih prisilnih sredstvih, ki niso v naši navadi, se je to zgodilo, da pokrije dolg, ki je za Francijo neodločljiv, ne pa da rabi svojo moč v korist nacionalni sebičnosti, kar bi bilo zločinsko. Francija se tako zaveda spoštovanja do pravice, ne da bi žalila (krščansko) ljubezen.“

***Atentat v Kijevu.** Kakor javlja »Chicago Tribune« iz Rige, je bil v Kijevu izvršen atentat na ukrajinskega ministra Gogoleva in njegovega pomočnika Mlinova. Oba sta bila ubita. Storilec se doslej še ni posrečilo prijati.

Prispevajte v naše sklade!

govor. Govoril je o bodočnosti Jane. Daljši počitek tukaj, potem potovanje v Evropo. Tam morajo pač še živeti sorodniki njenega očeta.

„Slišala sem, gospod doktor, da bo prišlo do vojne z Anglijo. Potem pač nikdo ne bo mogel v Evropo.“

Dr. Glosin je raztreseno odkimal.

„Časopisno besedičenje, ljuba gospodična Jane. Mi niti ne mislimo na vojno. Jaz sam se peljem jutri zopet v Evropo. Predvčerajšnjem sem bil zadnjič na Angleškem. Govoril se pač marsikaj o vojni, ker nas napravljajo časopisni nerвозne. V resnici pa ne misli noben človek nanjo.“

„Jaz odkrivam vedno nove strani na vas, gospod doktor. Misliła sem, da imate opraviti samo med New Yorkom in Trentonom. Potem izvem, da posedujete še to lepo farmo v Koloradu in sedaj slišim, da se vozite dvakrat na teden v Evropo. Lepo mora biti, takole potovati po svetu.“

„Da, če bi človek potoval v svoje abavo. Drugače pa izgleda stvar, če tirajo človeka na pot službene dolžnosti, kot na primer me.“

(Dalje prihodnjic.)

Domače vesti.

— **Radi defekta stavnega stroja** morajo danes izostati stvari, ki so bile namenjene za dtnašnje številko, ker bi sicer list izšel z veliko zamudo. Če kdo kaj v listu pogreša, naj nam to z ozirom na nekrivdo uredništva oprostí. Uredništvo.

— **Konferenca za ureditev pravnih stikov med Češkoslovaško in Jugoslavijo.** V petek dopoldne so bile v Ljubljani na oddelku za pravosodje zaključene meritorne razprave glede pravne pomoči med Češkoslovaško republiko in našo kraljevino. Razprave so trajale okoli 14 dni. Konferenca je v glavnem razpravljala načelna vprašanja pogodbe, ki zadeva: 1. civilnopravne 2 kazenske pravne zadeve, 3. zadeve eksekucijskega reda, 4. izvensporne zadeve, 5. medsebojne zapuščinske zadeve in 6. izročitev zločincev (razum političnih). Dne 9. t. m. je komisija odpotovala v Belgrad, kjer se pogajanja o pravni pomoči te dni zaključijo.

— **Slovesna zaprisega novega ljubljanskega župana** bo jutri, v torek 13. t. m. ob 11. dopoldne v mestni zbornici. Dr. Perica osebno zapriseže pokrajinski namestnik Ivan Hribar.

— **Podžupan za mariborsko oblast.** S kraljevim ukazom z dne 7. t. m. je imenovan vodja agrarnega urada v Mariboru dr. Vilko Pfeifer za načelnika II. razreda v ministrstvu za notranja dela z letno plačo 6000 dinarjev, obenem je bil postavljen za podžupana za marib. oblast.

— **V uvodni članek** »Zagovor centralistov« v št. 32. našega lista so se vrinile napake, ki pa so iz logične zveze itak razvidne in jih je najbrž vsak sam popravil. V drugi koloni v začetku drugega odstavka naj stoji: Narodna vlada kot taka pa ni (ne je) smela razvesti deželno avtonomijo. V drugi koloni 11 vrstica od spodaj naj se glasi: vseslovenska in ne neslovenska. Tretja kolona, drugi odstavek naj se glasi mesto varen državnopravni akt, važen državno-

— **Shod SLS v Borovnici.** Precej časa je odšla SLS, predno se je odločila, da skliče shod v Borovnici. Končno pa so se po dolgem obotavljanju vendarle opogumili in se odzvali povabilu borovniškega g. kaplana in par posameznikov, katerega rezultat je bilo včerajšnje zborovanje. V zavesti, da v Borovnici niso dovolj močni, so zbornali svoje pristaše iz vseh okoliških vasi, da celo iz Vrhnike jih je prispele dva voza. — S prvim jutranjim vlakom sta prispela oba govornika dr. Brejce in dr. Natlačen, ki sta pripeljala s seboj svojo avantgardo, obstoječo iz mladih dijakov — živjašev.

Prvi utis, ki sta ga imela v Borovnici za nju ni mogel biti ugoden. Raz hišo nasproti cerkve je pozdravljal dr. Brejca velikanski črnoobrobljen plakat, ovit z žalobnim trakom, z velikim črnim križem v sredini, na katerem se je blestel napis: **Dr. Brejcu v veličasten sponin — Zaloška cesta**, kot opomin ljudstvu, naj ne zaupa krivim prerokom. Ko je prišel mimo dr. Brejce je, opazivši ta plakat, samo malomarno zamahnil z roko in urno ubral pot, ki drži proti Ljudskemu domu. Po maši se je nabralo v dvorani dokaj ljudi, seveda več Vrhnčanov, Preserčanov itd., kakor domačinov. Najprej je podal besedo predsednik shoda Kobi dr. Natlačen, katerega govor je bil od navzočih naših ljudi, — **»Pravica delavca«** — stične zveze delavnega ljudstva, brupno močen. Govoril je seveda veliko o avtonomiji in pozivljaj navzoče, naj vržejo na dan volitev kroglice v skrinjico edino zveličavne SLS. Ko je pričel govoriti dr. Brejce, so domačini povečini že odšli na shod, ki ga je priredila istočasno Zveza delavnega ljudstva, tako da so ostali samo še okoličani in Vrhničani.

— **Za kruh, obleko in streho.** To je bilo geslo včerajšnjega impozantnega manifestacijskega shoda v Ljudskem domu, kjer so se sestali državni trpini in sicer aktivni in vpočojeni, civilni državni nameščenci in **»zastopniki vseh kategorij, vpočojeni častniki in orožniki ter njih vdove in sirote.** Predsednik g. Lileg je poudarjal, da je to strogo

stanovska manifestacija brez vsake politične primesi in demagogije. Čuje naj javnost, da smo gladni, strgani in bosí in to ne po svoji, marveč po krivdi naše delodajalke državne uprave. Delojemalci smo in pravico imamo in dolžnost do naših žen, mater in otrok nas tera, da zahtevamo od svoje delodajalke, naj nam da za naše naporno in zvesto delo tudi življenju primerno in zadostno plačilo. — Mnogo se je že o tem pe-rečem vprašanje razmotrivalo, ukrepalo, manifestiralo — toda žal vse zaman. Padle so stare in prihajale nove vlade, toda sprememba smo občutili k večjemu le kot pripadniki politične stranke, nikakor pa ne kot družinski očetje. — Draginja je rasla, zvišavale so se cene za živila, hrano, obleko in stanovanje — padala je valuta — plače pa so nam ostale. Za poboljšek nam je vlada maksimirala draginjske doklade in posledica je bila, da so mnogi prodali, kar so mogli, da žive in životarijo na opolzkem kreditu. Malenkosten priboljšek, pri katerem je pa izključeno železniško oseboje in vsi poduradniki in sluge, je omalovaževanje državnega uslužbenca, od katerega je največ odvisen red in mir v državi. — In proti temu protestiramo. Čujeta naj nas vlada in javnost — daši je to marsikomu neljubo — da gladujemo in smo bosí in kličemo javno, rešite nas! Naše zahteve so dovolj skromne. — Osobito protestiramo proti maksimiranju doklad. Ali naj četrti, peti ali šesti otrok nič ne je, ali sluga in nižji nameščeneec ne smeta imeti otrok (klici: »Puške pa jim bodo dali, ko bodo dorasli). Ne maramo milostinje, hočemo zaslužek za delo in to vsem enako. Udeležiti naj se pojem zenačenja; Sava nas več ne deli! V enotni državi naj štejejo tudi nam vojna leta, ki smo jih ravno tako težko in požrtvovalno prebili kot Prečani. V ime-nu žena drž nameščencev je govorila gospa Bartolova, ki je pred vsem podarjala, da so protestni shodi zato, da se odkrije umetno zakrita beda, ne pa, da se bahamo — S čim? Norčuje se iz nas, kdor nam prida 2 Din dnevno in to miloščno odklanjamo. Belgrad ima za nas gluha ušesa, kam naj se obrnemo? Vlada bi nam rada dala, pravi — samo krija nima nikdar za nas. — Težko breme nosimo žene; rušijo se družinski stebri; bliža se 12. ura, rešite dokler ni prepozno. — Josip Z o r g a, zastopnik železničarjev je poudarjal solidarnost v slo-jih, ki se morajo ramo ob rami boriti v enotni fronti izkoriščancev gladujočih in trpečih. Zahteva vsaj razmeram primerne prejšnje plače in poudarja, da če urejajo valuto v zlatu naj tudi svoje nameščence plačajo v zlatu. — Po viharjem odobravanju je bila sprejeta resolucija, ki zahteva v bistvu sledeče: Vsi zgoraj omenjeni stanovi ugotavljajo, da je njihov gmotni položaj tako bešen in obupen, da stoje ti uslužben-ci tik pred katastrofo. Ta nevarni položaj je povzročila dr. uprava, ki opušča potrebne in pravočasne ukrepe. — Zahteva se službena pragmatika, zvišanje doklad in od-prava maksimiranja in miloščine, nabavni prispevek, rešitev stanovanjskega vprašanja, stanarinske doklade poduradnikom in slugam, po potrebi državno stanovanje in v slučajih dvojnega gospodinjstva primerna odškodnina in pa, da se razširi veljavnost določb člena 282 proračunskega zakona na vse državne in javne nameščence v celi državi. — Slični shodi so se vršili ta dan po vseh večjih mestih in določili so, da ostane akcijski odbor permanenten. Zborovanje je zaključil preds. z značilno izjavo, da ta manifestacijski shod ni protidržaven, ker nameščenci ljubijo svojo državo! Diktirali so ta shod edinole beda, obup in strah pred bodočnostjo. **Mi nečemo upropastiti države, marveč jo hočemo rešiti.** Opozarja se, da bo državno uslužbenstvo ostalo, menjajo pa se krmiljarji. Bojimo se, da začnemo mi in naše družine bolehati vsled bede in če propademo mi, bo to lahko usodno za našo vjedinjeno domovino.

— **Na izrednem občnem zboru političnega konceptnega uradništva** dne 7. marca t. l. so bile sprejete nastopne resolucije: Izredni občni zbor je ustogovil, da je gmotni položaj državnih nameščencev v občeh in med njimi političnih konceptnih uradnikov posebej tako bešen in obupen, da so nameščenci pred neizogibno katastrofo; sedanji prejemki ne zadostujejo pri vladajočih draginji niti za golo preživljanje, dočim trgovci in drugi odrekajo radi prezadolženosti uradništva vsak kredit tudi za najnujnejše potrebščine n. pr. živila in obleko. Raditega se politični konceptni uradniki izrekajo za solidarne z drugimi državnimi nameščenci ter se pridružujejo v boju za korenito zboljšanje gmotnega položaja vsaki akciji tudi do

„Ljuba gospodična Jane, kot vidim, je pričelo moje zdravljenje že vplivati. Dosti boljše izgledate namreč, kakor danes zjutraj.“

„Imate prav, gospod doktor. Potovanje me je spravilo na druge misli. Bila bi skoro zadovoljna, če bi ... vedela, kaj je z našim prijateljem Silvestrom.“

„Gospodična Jane, bodite zadovoljni, da je naš prijatelj ušel nevarnosti in da se nahaja po človeški preudarnosti sedaj na varnem. Če vas cenim, vas bo prav gotovo kmalu obvestil o sebi.“

„Seveda bo ... mora ... oh, da bi ...“

Jane je razburjeno izrekla te besede. Dr. Glosin je obmolknil, kot da ga je ta čustveni izbruh ustrašil.

„Oprostite mojo razburjenost, gospod doktor! Jaz se tresem za usodo odsotnega, nisem se vam pa še zahvalila za vašo dobrotljivost.“

Če je dr. Glosin sploh kaj pri vsem tem razgovoru občutil, je pač znal mojstrsko skrivati svoja čustva. Nobena mišca na njegovem obličju ni trenila, ko je mirno nadaljeval razgo-

najskrajnejših sredstev. I. Izredni občni zbor zahteva, da se takoj: 1. Vzokoni službeno pragmatika. 2. zvišajo z novo uredbo izenačene drag. doklade za 150%, ukine maksimiranje rodbinskih doklad ter razveljavijo vse omejitve, ki dajejo dokladam značaj miloščine. 3. Izplača izdaten nabaven prispevek. 4. reši stanovniško vprašanje državnih nameščencev. 5. razširi veljavnost določb člana 282. finančnega zakona za proračunsko leto 1922/23 na vse državne nameščencev v celi državi. II. Izredni občni zbor: 1. soglasno in z vso odločnostjo zahteva z ozirom na jurisdikcijo v zasebno-pravnih zadevah, ki je zvezana s službo upravnega uradnika s fakultetno izobrazbo, funkcijsko doklado vsakokrat v isti izmeri, kakor jo uživajo sodniki, in to za ves čas, odkar se je pripozvala sodnikom.

2. sklene, naj se naprosi vlada, da izvršuje premeščerja z ozirom na težke gnotne posledice, ki so zvezane s premeščitvijo za prizadete, le v najnujnejših slučajih po zaslišanju o eventualnih protirazlogih, ki naj se vpoštevaajo; 3. sklene, da se naprosi vlada, naj izvrši napredovanja upravnega uradništva na podstavi določb člana 126/1 zakona o drž. računovodstvu v najširšem obsegu ter ustvari tudi za to budžetsko možnost, posebno ker se napredovanja v zadnjih let niso izvrševala v dovoljni meri; 4. zahteva, naj se dnevnic, potne in druge pristojbine za vršitev službe v izvenuradnih prostorih: a) izenačijo s pristojbinami, kakor jih uživajo drugi uradniki s fakultetno izobrazbo; b) da se sedaj veljavne postavke v smislu naredbe z dne 30. septembra 1920 DR br. 96.000 „Službene Novine“ štev. 222, zvišajo na 400%, kadar se vrši služba v javnopravnem interesu; ako se vrši ista v interesu in na stroške stranke, naj se računajo pristojbine po advokatskem tarifu; 5. predlaga vladi v razmišljanje, kako naj politični konceptni uradniki krijejo stroške, katere jim nalaga njihova služba za reprezentanco in izvedbo zaupnih poslov.

— **Samomor.** Ustrelil se je v Celju dimnikarski mojster Vilko Žurman. Povod, da je šel sam v smrt, je bila njegova težka živčna bolezen.

— **Tat v stanovanju.** V stanovanje kleparja Jenka v Mariboru je dne 5. t. m. vlomil njegov vajenec Josip Hraštnik, rojen v Gradcu. Odnesel je nekaj obleke in denarja. Obleko je poskušal prodati, denar pa je zapravil. Nadebudnega mladeniča so prijeli in izročili sodišču.

— **»Invalid« pod ključem.** Dne 17. p. m. se je prijavil mariborski policiji neki možakar, ki se je izdajal za Ivana Bortelija. Na policiji je dejal, da je invalid in da se vrača iz ujetništva. Pripovedoval je dolge storije o svojem pobegu in trpljenju. Policiji pa so se zdele vse te zgodbe malo verjetne, zato ga je obdržala v zaporu in napravila daktiloskopične odtise ter jih poslala policiji v Zagreb. Na podlagi teh odtisov pa je zagrebška policija javila, da je dozdnevni Borteli nevaren vlomilec, katerega pravo ime je Josip Cizelj. Zasedovan je radi številnih tatvin v Zagrebu, Ljubljani in drugod.

— **Uradne ure pri poštah blagajnah.** Uredba novega poštnege pravilnika, ki je stopil v veljavo dne 1. marca t. l. določa, da preneha pri poštah ki imajo uradne ure do 18. ure, čas za stranke pol ure pred koncem uradnega časa, to je ob 17. uri 30 minut.

— **Izseljencem v Nemčijo.** Ministrstvo zunanjih poslov opozarja na prošnjo našega generalnega konzulata v Berlinu vse one, ki hočejo potovati v Nemčijo po zaslužku, da so delavske in pridobitne razmere v Nemčiji vsled nizkega stanja nemške marke in vsled izrabljanja inozemskih delavcev tako slabe, da delavcem mnogokrat prihranek celega leta ne zadostuje, da bi z njim pokrili stroške za povratek v domovino. Ker postanejo taki delavci le breme državi, ki nudi sama dovolj dela, se vsi oni, ki nameravajo potovati v Nemčijo za zaslužkom, ostro svare in opozarjajo, da v lastno korist opuste svojo namero.

— **Čevlje kupujte od domačih tovarov.** Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg št. 20, ter Aleksandrova cesta štev. 1.

Izpred sodišča.

— **Usodna pot vlnskega trgovca.** Mihael Breznik, pos. in vinski trgovec iz Liban na Sp. Štajerskem pripoveduje takole: Dne 17. V. l. l. sem se vračal okrog 3. ure pop. od posestnika in vlnskega trgovca Pavlina iz Podbrezja na Podnart. Tam ob cešti naletim na mladega moža. Sedel je na obcestnem kamnu. Pozdravil me je, vstal in šel z menoj. Šla sva v gostilno, kjer sem jaz pil svoje vino, katero sem imel pri sebi kot vzorec, in dal sem piti tudi novemu tovarišu. Govorila sva razno in on mi je povedal, da trguje s klobuki, kolesi in raznim drugim blagom. Rekel mi je, da se pelje na Jesenice, in ponudil mi je tudi klobuk na prodaj. Kupil sem ga menda za 240 kron. Ker se je mož premislil in peljal z menoj v Ljubljano, si je pridržal moj klobuk na glavi. Med potjo mi je pravil o svoji zalogi koles in me pregovoril, da sem izstopil v Šiški, odkoder sva šla proti njegovemu stanovanju. Tavala sva po temi, sam ne vem kje, vodil me je po samotnih potih in mi pravil o medsebojnih bodočih kupčijah. Končno sva prispela do malih vrat in tam je spremljevalec 3 krat zaklical »Ignac«. — Ker se ni nobeden odzval, sva šla še naprej in končno me je spraval pod neko bodočo žico in od tam sva šla po nekem vrtu. Naenkrat pa mi zakliče: »Holt ni prav!« nakar se je obrnil. V tem hipu sem začutil udarec v prsa. Kriknil sem: »Kdo me je dregnil, kje je moj revolver!« Pri tem sem dvignil tudi palico. — Ostal sem sam, poklicel pomoč, spravili so me nekam, ne vem kam. Zadnje kar sem videl je bil moj spremljevalec, ki je bil skrit pod bližnjim grmom. — Mož je ležal 14 dni brez zavesti in je bil 3 mesece bolan. Ropar mu je zadal z vrtnarskim nožem težko rano na levih prsih in mu predrl pljuča tik nad srcem. — To se je zgodilo lansko leto 17. maja po noči za Kozlerjevim vrtom pri Cekinovem gradu. Ropar, katerega je policija kmalu zasačila v nekem hotelu v Ljubljani, je današnji obtoženec, bivši občinski tajnik v Sevnici, Rudolf Lamut, doma iz Staroga trga pri Slovenjem gradu. — Lamut, ki ima precej temno predživljenje, je obtožen poleg roparskega umora tudi še raznih uradnih poneverb, drugih goljufij in potepuštva. — Obtoženec je v preizkavi navajal različno, končno pa je priznal, da se je polakomil denarja, ko je videl nabito denarnico. Breznik je imel pri sebi okrog 56.000 kron. Trdi pa, da ni imel namena moža ubiti, marveč ga je hotel samo toliko omamiti, da ga okrade. Pri obravnavi pa zanika tudi to in pravi, da mu je hotel izmakniti denarnico po vzorec žepnih tatov, pri čemer pa ga je Breznik udaril s palico, on pa ga je v silobranu sunil z nožem in pobegnil. — Vse drugo kar navaja obtožnica pa prizna in trdi, da je napravil te poneverbe le vsled stiske, slabe plače in številne družine. — Priče potrdijo v bistvu obtožnico v celem obsegu.

SLUŽBENI KAZIPOT TIHOTAPCEM.

V lepi mesečni noči 29. nov. l. l. ob 1/2 1. sta zasačila orožnika Kravos in Garibaldi nedaleč od Hotedrišice tihotapsko karavano, ki je peljala preko meje 2 konja. Spreddaj je korakal globoko zaviti priprav. fin. straže rusko-tatarski Mohamedanec Maja Beštokov, par korakov z njim pa sta peljala Jakob Petkovšek in Leop. Gruden od Vipavcev kupljenega konja. — Ko je karavana ngledala orožnika, je Beštokov stekel in sledil še prej pobeglima spremljevalcema. Ostali so samo konji. — Beštokova so našli zjutraj na svojem službenem mestu par korakov od meje. Bil pa je tako pijan, da ni vedel kje da je in se dolgo ni popolnoma zavedel. Radi tega je bil Beštokov sin Ashada in matere Banakorde roj. Agojeve, obtožen zlorabe uradne oblasti. — Priče so izpovedale v bistvu potek dogodka, glede pijanosti pa so v celoti izpovedale, da je bil Beštokov

res pijan. Posebno drastično je to izrazil njegov tovariš, katerega bi moral obtožene nadomestiti, tudi kavkaški Turek Mohamed Dimo, ki je izjavil med drugim, da je bil obtožene, ki je sploh pijanec, tisti večer strašno pijan. — Drž. pravdnik ugotavlja zlorabo uradne oblasti in negira popolno pijanost. Zagovornik dr. Triller uvaja svoj zagovor s tem, da spada na zatožno klop prav za prav tisti, ki je postavil na tako odgovorno mesto takega Mohamedanca Tatarja, kateremu so vse te državljanske dolžnosti popolnoma tuje. Vsak dokaz uradne zlorabe manjka, enako tudi vsak dogovor s tihotapei, ker bi bil Beštokov v tem slučaju vse drugače in ne tako neumno postopal. — Porotniki so z 9 glasovi zanikali glavno vprašanje glede zlorabe uradne oblasti, vsled česar sta ostali dodatni vprašanja glede pijanosti brezpomembni in je bil naš turški finan-car oproščen.

Gospodarstvo.

g **Direktni tovarni promet z Mažarsko.** Med našimi in mažarskimi delegati je dosežen sporazum o vzpostavitvi direktnega tovarnega prometa med našo državo in Mažarsko. Po tem sporazumu se s 1. aprilom vzpostavi tovarni promet za vse postaje v Mažarski in obratno v naši državi z direktnimi tovarnimi listi brez posredovanja špediterjev. Isto velja za tovarni promet v Avstrijo in Češkoslovaško preko Mažarske. Voznina se plača v naprej ali na končni postaji.

g **Kazni radi nedovoljene trgovine z devizami.** Finančno ministrstvo je naložilo podružnici Ogrske kreditne banke v Subotici 100.000 dinarjev globe radi prodaje deviz. Kaznovalo je tudi neko Vero Bokar z 20.000 dinarji globe, ker je brez dovoljenja kupovala devize.

g **Železniški promet s Sušakom.** Prometno ministrstvo je izdalo naredbo, po kateri se nobeno blago ne more odpravljati na Sušak in Reko preko Sv. Ane. Skrajna postaja je Bakar, za katero se more sprejemati blago v smeri proti Reki.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 12. marca. (Izv.) 1 dolar 97 Din, 1 funt šterl. 454 Din, 100 fr. frankov 590

Din, 100 švic. frankov 1800 Din, 100 mark 6.46 Din, 100 avstr. kron 0 13/4, 100 čsl. kron 290 Din, 100 ir ital. 460 Din, 100 ogr. kron 3. 50 Din.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Torek, 13. marca: Zaprt.
Sreda, 14. marca: Ugrabljeni Sabinke. Red B.
Četrtek, 15. marca: Othello. Red C.
Petek, 16. marca: Zaprt.
Sobota, 17. marca: Za pravdo in srec. Red A.
Nedelja, 18. marca: Madame Sans Gene (ob treh popoldne). Izven. — Othello (ob osmih zvečer). Izven.

OPERA.

Torek, 13. marca: Nižava. Red E.
Sreda, 14. marca: Seviljski brivec. Red A.
Četrtek, 15. marca: Jenifa. Red D.
Petek, 16. marca: Vrag in Katra. Red C.
Sobota, 17. marca: Tosca.
Nedelja, 18. marca: Vrag in Katra. Red B.

Izdaja konzorcij »Ljudskega dnevnika.«
— Odgovorni urednik Fr. Jereb. —
Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Stenski načrt Ljubljane je izšel

v zalogi »Stenskih reklamnih načrtov trgovsko-prometnih središč in kopališč kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« ter se dobiva po vseh trafikah, za ceno od Din. 7.—, po pošti 8.— Din., kakor tudi v glavni zalogi: **Oglasni zavod:**

J. Zorman-ovo anončno in reklamno podjetje

Ljubljana, Gledališka ul. 2.

Nagrajna tekma.

Katere p ednosti daje roža
»BERSO« gumi napetnikov in
»BERSON« gumi potp'alev?

Valka obijubijenes: katere uživa o naši gumi napetniki, kakor tudi gumi potp'alev dali nam je poved, da za najbo jše s'govore na gornje vprašanje raspisemo s'cedete nagrade:

- 1. nagrada . . . . . 2000 Dinara
- 2. nagrada . . . . . 1000 Dinara
- 3. nagrada . . . . . 500 Dinara
- 30 nagrad . . . . . po 100 Dinara
- 50 nagrad . . . . . po 50 Dinara

Odgovori se z lo'no naznako imena in točne adrese pošiljatelj nastavljajo do 15. aprila t. l. na nas'ev: **BERSON Kautu d. d. Zagreb** Wilsonov trg štev. 7.

Odgovore bode pres'dil eden jury reklamnih strokovnjakov, a imena nagrajenih se bode naznaila v dnevnikih.

BERSON Kautuk d. d. Zagreb,
Wilsonov trg 7.